

Fredrik Blomfelt

9.11.2020

105/20/L/A

Eduskunta
Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta, kirjallinen asiantuntijalausunto, 11.11.2020

HE 187/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä

Pydyttynä lausuntona hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuus pitää lakiesityksen tavoitteita hyvin kannatettavina. Lakisääteiset käsittelyajat, sähköinen asiointi, kattava neuvonta, suunnitelmallisuus ja hyvä koordinointi ovat tärkeitä tekijöitä lupamenettelyjen sujuvoittamisessa.

Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta tuli voimaan 1.9.2020. Metsäteollisuus pitäisi luontevana, että käsittelyssä olevan lakiesityksen yhteyspisteet kytketään yhden luukun lakihankkeen menettelyihin sähköisten järjestelmien hyödyntämisen lisäksi. Ehdotetussa laissa nimettäisiin kuitenkin kansalliseksi yhteyspisteviranomaiseksi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, mikä johtaa omaan, rinnakkaiseen menettelyyn. Metsäteollisuus näkee, että kansalliseksi yhteyspisteviranomaiseksi sopisi paremmin Aluehallintovirasto, joka toimii isompien hankkeiden yhteensovittavana viranomaisena laissa eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta. Muutenkin edellä mainittujen lakien yhteensovittaminen olisi suotavaa.

On hyvin kannatettavaa, että hallituksen esitys nojaa vahvasti sähköisen asiointijärjestelmän käyttöön. Sähköisten järjestelmien jatkokehittäminen on tärkeässä asemassa, kun sujuvoitetaan lupaprosesseja. Kuntien ja valtion sähköisten käsittelyjärjestelmien rajapintojen määrittelyt sekä kuntien lupaprosessien digitalisoiminen ovat tärkeitä kehitysaskelaita.

Metsäteollisuus kannattaa sitovien määräaikojen antamista lupamenettelyille. Määräajat ovat keskeisessä asemassa lupaprosessien ennakkoinnissa varsinkin isommissa investointihankkeissa. Sitovien käsittelyaikojen avulla voidaan myös varmistaa, että lupamenettelyssä keskitytään oleelliseen. Lakiesityksessä on kuitenkin päädytty osaoptimointiin, kun vain sähköä tuottavat laitokset on ehdotettu määräaikojen piiriin. Uusiutuvan energian hankkeiden tasapuolisuuden

Fredrik Blomfelt

9.11.2020

105/20/L/A

takia on myös muut uusiutuvan energian hankkeet sisällytettävä määräaikojen piiriin.

On myös tärkeää, ettei muiden lupien käsittelyajat veny, jos vain uusiutuvan energian hankkeiden käsittelylle asetetaan sitova määräaika. Selkeintä olisi asettaa sitova määräaika kaikkien lupien käsittelylle. Kaikissa tilanteissa olisi myös varmistettava, että saadaan laadukkaita lupapäätöksiä ja vältetään turhia valituskiroksia.

Lakiesityksen perusteluissa on hyvin laaja tulkinta poikkeuksellisille olosuhteille, joiden vuoksi olisi mahdollista jatkaa määräaikoja yhdellä vuodella. Poikkeuksellisten olosuhteiden tulkintaa pitää rajata merkittävästi. Esimerkiksi suurta hanketta tai uuden tyyppistä hanketta, jonka lupamenettelykokonaisuus on poikkeuksellisen laaja tai tulkinnanvarainen, ei pidä tulkita poikkeukselliseksi olosuhteiksi.

Lakiesityksen mukaan määräaika pidennettäisiin tietyin edellytyksin vastaavalla ajalla, joka kuuluu laissa erikseen määriteltyihin menettelyihin, jotka liittyvät voimassa olevan Euroopan unionin ympäristölainsäädännön mukaisiin velvoitteisiin tai muutoksenhakuun. Metsäteollisuus pitää tätä tulkintaa erikoisena. Direktiivi lähtee ymmärtääksemme ajatuksesta, että määräaikojen soveltaminen ei saa vaikuttaa ympäristölainsäädännön velvoitteisiin, mikä ymmärtääksemme ei suoraan tarkoita, että määräaikoja tulisi pidentää.

Lakiesityksen määräajat ovat esitetyssä muodossa liian pitkiä. Hankkeen toteuttajan kannalta on tärkeää, että määräajat annetaan hankekokonaisuudelle. Kaavaratkaisut ja YVA-menettely on lakiesityksessä jätetty määräaikojen ulkopuolelle. Nämä menettelyt ovat kuitenkin keskeisiä hankekokonaisuudessa, joten ne olisi otettava mukaan määräaikojen piiriin.

Esityksessä ei esitetä taloudellisia tai muita seuraamuksia viranomaisille määräaikojen ylitystilanteissa. Metsäteollisuus pitää selvänä, että käsittelyajasta poikkeamisesta tulisi olla jotain seuraamuksia. Lupamaksun pienentäminen ei kuitenkaan monessa tapauksessa kompensoisi pidennettyä lupakäsittelyä. Jos maksu jätettäisiin kokonaan perimättä, olisi tällä kompensaation luonteista merkitystä.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja